

تیر عکاسانه

زندگی و آثار هنری کارتییه برسون

نویسنده: کلمان شرو / ترجمه: بهاره احمدی

سرشناسه:	شرو، کلمان Chéroux, Clément
عنوان و نام پدیدآور:	تیر عکاسانه: زندگی و آثار هانری کارتیه برسون / [کلمان شرو]: ترجمه بهاره احمدی.
مشخصات نشر:	تهران: حرفه هنرمند، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری:	۱۹۲ ص: مصور (رنگی)
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۵۷۵۹-۲۷-۳
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	عنوان اصلی: Henri Cartier-Bresson, le tir photographique, C2008.
موضوع:	کارتیه - برسون، هانری، ۱۹۰۸ - ۲۰۰۴ م.
موضوع:	Cartier-Bresson, Henri
موضوع:	عکاسی هنری
موضوع:	عکاسی مطبوعات
شناسه‌ی افزوده:	احمدی، بهاره، مترجم
رده‌بندی کنگره:	۱۳۹۱ ش ۴۱۶ ک / TR۶۷۴
رده‌بندی دیویی:	۶۷۰/۹۱
شماره کتابشناسی ملی:	۲۹۹۰۹۱۱

تیر عکاسانه / زندگی و آثار هانری کارتیه برسون / کلمان شرو
 ترجمه: بهاره احمدی
 ویرایش: مریم بشیری
 ناشر: حرفه هنرمند
 طراح گرافیک: سعید مزینانی / ویرایش تصاویر: سعید قره‌خانی / نظارت چاپ: الهه قدیگی
 چاپ: نظر / صحافی: سیمی‌ساز
 چاپ اول: زمستان ۱۳۹۱ / چاپ دوم: ۱۳۹۲
 شمارگان: ۲۵۰۰ جلد
 همه حقوق این کتاب محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلی و جزئی، به هر صورت (چاپ، فتوکپی، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه ناشر ممنوع است.
 نشانی: تهران صندوق پستی ۱۶۳۱۵-۱۸۹۵ تلفن: ۲۲۸۸۷۲۸۴-۲۲۸۴۵۱۷۰
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۷۵۹-۲۷-۳

email.nashr.tavakoli@gmail.com

|مقدمه: لحظه قطعی| ۹

|فصل اول: سال‌های تکوین| ۲۲

صرف نظر از مسیر معمول در کار و زندگی شروع به کار دوباره در کارگاه خانوادگی، کارخانه ریسندگی کارتیه برسون هانری کارتیه برسون جوان تصمیم می‌گیرد خود را وقف نقاشی کند. رفت و آمد به آکادمی آندره لوت و سوررئالیست‌ها ارتباط با دوستان آمریکایی او را به عکاسی علاقه‌مند می‌کند.

|فصل دوم: هانری کارتیه عکاس| ۲۹

در بهار ۱۹۳۱ در بازگشت از آفریقا، عکس‌های مارتین مونکاچی برای وی کشف و شهودی را به ارمغان آورد: «چون عکاسی می‌تواند لحظه را جاودان کند». او عکاس می‌شود و به بوداپست، ورشو، سیبنا، مکزیکو سیتی و ... سفر می‌کند. در طی این سفرها، کارتیه برسون سبک خود را پیدا می‌کند، سبکی بین خلوص هندسی و الهام سوررئالیستی اولین نقاشان‌ها به دنبال هم برگرانی شوند.

|فصل سوم: هنر عکاسی و انتخاب| ۳۵

پس از جنگ، برسون عکاسی خبری را انتخاب کرد. سال ۱۹۴۷ اولین سال برگزاری نمایشگاه مرور آثار گذشته او در گالری موما بود. در همین سال با همکاری رابرت کاپا و چند نفر دیگر آژانس مگنوم را تأسیس کرد. کارتیه برسون زندگی خبری‌اش را با عکاسی از آسیا ادامه داد.

|فصل چهارم: زیبایی‌شناسی آثار| ۱۹

طرفداری از عکاسی سیاه و سفید، استفاده منحصر به فرد از دوربین لایکا، پرهیز از احساسات‌گرایی، توجه به اصول زیبایی‌شناسی، شکار سوژه در لحظه قطعی ... در نظر کارتیه برسون عکاسی «ذهن و دیده و دل را به یک اندازه هدف قرار می‌دهد»

|فصل پنجم: شهرت و آیندگان| ۱۴۵

از دهه ۱۹۷۰ به بعد برسون دیگر برای مطبوعات کار نکرد و بیشتر به طراحی و انتشار کتاب روی آورد. طرح‌هایی که از اندیشه‌ها و تفکر او می‌گفتند. با احترام و درود بر او که «چشم قرن» لقب گرفت.

|نوشته‌های کارتیه برسون درباره عکاسی| ۱۶۷

باید بنگریم

بعد بیندیشیم

سپس بنگریم

و باز بیندیشیم

بنگریم

بیندیشیم

تا ابد . . .

من یک رسانه‌ام، مشاهده می‌کنم، مشاهده می‌کنم، مشاهده می‌کنم، با چشمانم چیزها را می‌فهمم.

هنری کارتیه برسون، مارس ۱۹۶۳.

در پرسه زدن‌هایم در کوچه پس‌کوچه‌های پاریس، به فضایی با معماری مدرن رسیدم، جایی که مرکز پومپیدو^۱ نام داشت. در کتابخانه، این کتاب را یافتم و مشتاقانه خواندمش. به دلیل کاربردی بودن مطالب اثر روان و ناشر معتبر، به این فکر افتادم که چه خوب است نسخه فارسی این کتاب را به علاقمندان در ایران هدیه کنم.

سال‌هاست که نام برسون را به‌عنوان یک عکاس مستندنگار می‌شنویم و همه ما کمابیش با او آشنا هستیم. ولی شناخت ما از او محدود و ابتدایی است و به دقت روش عکاسی‌اش و آنچه در دوران کار هنری‌اش گذشته است، را نمی‌شناسیم. این کتاب انباشتی از نکات و داده‌های تاریخی دوران برسون بوده و تا حدی به زندگی نامه شبیه است.

برسون برجسته‌ترین نماینده عکاسی خبری به شمار می‌رود و آگاهی از نظریات و

تجارب هنری او در شناخت جنبش هنری آن دوران و تکامل آن سودمند است. او نماینده نسل عکاسان روشنفکری است که در سال‌های جنگ جهانی دوم به همراه سایر همکارانش روایات تصویری بی‌نظیری را برای ما به یادگار گذاشته‌اند. این کتاب روایتی است از سیر فکری این نسل.

هائری کارتییه برسون از موسسان نامی آژانس مگنوم در سال ۱۹۴۷ و شخصیت افسانه‌ای عکاسی قرن بیستم است. او در سال ۱۹۳۱ پس از آموختن نقاشی، معاشرت با سوررئالیست‌ها و اولین سفرش به آفریقا، تصمیم گرفت زندگی خود را وقف عکاسی کند. از مکزیک تا نیویورک، از هند و گاندی تا کوبا و فیدل کاسترو، از چین تا شوروی هیچگاه از پرسه‌زدن در دنیا با لایکای وفادارش، که همیشه بر چشمش بود، دست نکشید. او برای توصیف شیوه عکاسی خود، اغلب از استعاره تیراندازی استفاده می‌کرد؛ از تیر عکاسانه و هدفی که به سمت آن نشانه می‌رود، سخن می‌گفت. بدون اینکه از پیش هدفش را بشناسد و در نتیجه بداند که چه لحظه‌ای باید تیراندازی کند.

در شیوه هنری او بر ابهام لحظه عکاسی تأکید می‌شود، لحظه‌ای که با هیچ لحظه دیگری یکی نیست و از پیش نمی‌توان دانست که چه زمانی رخ می‌دهد، اما هر لحظه ممکن است بستر واقع‌های خاص و ناگهانی باشد، به شرط آن که چشمانی هوشیار داشته باشیم.

کلان شرو^۱، نویسنده این کتاب، ما را به همراهی با تیر عکاسانه این گردشگر خستگی‌ناپذیر و شیوه عکاسی او دعوت می‌کند.

نویسنده (که متصدی بخش عکس مرکز پومپیدو، مورخ عکاسی و دکترای تاریخ هنر است) در جای جای کتاب، گفته‌های ناب برسون را درباره عکاسی خبری و تخیل مبتنی بر اخلاق و زیبایی نقل می‌کند. او همچنین نویسنده تجربه‌های عکاسی آگوست استرنبرگ (اکت سود^۲، ۱۹۹۴)، تاریخ کوتاه خطاهای عکاسانه (یلو

نو، ۲۰۰۳)، عکاسی و تاریخ (انستیتو فور بوشکاس، ۲۰۰۴)، راهنمای کتاب چشم سوم (گالیمار، ۲۰۰۴) و سردبیر مجله اتود فوتوگرافیک^۴ است. در پایان قابل ذکر است، زیرنویس‌های کتاب همه از مترجم اند. در نگارش اسامی خاص پرشماری که تقریباً در تمام صفحه‌های کتاب آمده است، تلفظ فرانسوی این اسامی مدنظر بوده است، مگر در مورد نام‌هایی بسیار مشهور که شیوه نگارش متداول در زبان فارسی را رعایت کرده‌ام. این ترجمه را مرهون رضای عزیز هستم که مشوق من برای آغاز و تداوم این کار بود. از همفکری‌های محسن زمانی و ویرایش مریم بشیری که زحمت بازخوانی این کتاب را پذیرفتند، سپاس بی‌کران دارم. از همراهی دوست عزیزم مریم ممتحن نیز سپاسگزارم. امید که این ترجمه براننده انسانی که «چشم قرن» نامیده شد، باشد.

بهاره احمدی

اسفند ۱۳۹۰

1- Centre Pompidou
2- Clément Chéroux
3- Actes Sud
4- Etudes photographiques